OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare
Granskad av: Andrea Boglari-Radler, (andbo28), Överläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-10-02
Giltig till: 2027-12-11

Antegrad pyelografi - urogastroundersökning vuxna (SÄS)

Syfte
Radiologisk metod för undersökning av njurar och urinvägar.

Förändringar sedan föregående version
Inga aktuella förändringar.

Metodmall

Us kod/Us namn
Sos-kod 512 000 / Antegrad pyelografi

Indikation
Kartlägga avflödeshinder från njurarna. Lägeskontroll av kateter.

Förberedelser
- ID-kontroll.
- längd och vikt
- kläder och eventuell metall som kan skymma avlägsnas
- graviditet ska tillfrågas på kvinnor 15–50 år
- gonadskydd ska användas på pojkar och män under 50 år, där strålfältet ligger <5 cm från gonaderna.
  OBS: Gonadskydd används inte om det skymmer eller stör diagnostiken.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

- medföljande i rummet ska bära strålskydd

Informera patienten angående undersökningsförfarandet och undersökningstiden.

Patienten byter om till patientskjorta.

Kontrollera eventuell tidigare kontrasmedelsreaktion.

Placera fotstödet och handtag på bordet då bordet i vissa fall behöver tippas.

- Koppla isär kateter och uribag.
- Sätt kork på kateter och uribag.
- Dra upp och späd kontrasten i 2st 20ml sprutor.

Kontrastmedel

Omnipaque 140 mg I/ml

Eller:

Omnipaque 300 mg I/ml (Kontrasten späds till 150 mg I/ml)

Bildtagning/Projektioner

Position: Patienten ligger på rygg på undersökningsbordet.

Radiolog injicerar kontrasten i befintlig pyelostomikateter och genomlyser under tiden.

Ibland behöver bordet tippas för att underlätta för kontrasten att rinna ner i blåsan, ev. kan patienten gå upp och röra på sig en stund.

Efter undersökningen kopplas uribagen på katetern igen.

Dokumentera kontrast och total mängd.

Strålskydd

- Var uppmärksam på att protokoll avsett för undersökning/ingrepp används.
- Genomlys så kort tid som möjligt för att spara stråldos till patient.
- Var noggrann med inbländning. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.
- Pulshastighet har stor inverkan på patientens stråldos. Använd lägsta möjliga pulshastighet.
- Var restriktiv med filmsekvenser (cine) eftersom dessa är stråldosbelastande för patienten.
- Vid intervention finns risk för hudskada. Detta kan motverkas bland annat genom långt avstånd mellan röntgenrör och patient. Ev. ändra vinkel för att ändra hudområde som exponeras.
- Graviditet är inte en kontraindikation till att göra en konventionell röntgenundersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet.
- Ta särskild hänsyn vid barnundersökningar för att minimera stråldosen. Barn är mer känsliga för joniserande strålning. Anpassade barnprotokoll ska användas.

Om systemet varnar för hudskada ska sjukhusfysiker kontaktas efter intervention för stråldosberäkning.

- Strålskärmsutrustning ska användas. Exempel på tillgänglig strålskärmsutrustning är blyförkläde, thyroideaskydd, blyglasögon, takhängd strålskärm, bordshängd strålskärm, mobil strålskärm.
- Var noggrann med inbländning. Ju mindre strålfält, desto mindre spridd strålning till personal.

- Använd underrörsteknik. Det ger mindre stråldos till personal.
- Genomlys så kort tid som möjligt, det ger mindre stråldos till personal.
- Vid cine ska personal, om möjligt, ställa sig bakom strålskärm eller öka avståndet till patient.
- Tänk på att strålningen avtar kraftigt med avståndet.

Dokumentation
Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Övrigt
Ansvarig radiolog granskar och kvalitetssäkrar bilderna.

Informera om när och från vem patienten får svar samt skicka patienten eller be patienten vänta på svar.

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Carolin Karlsson, röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Andrea Boglari-Radler, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Patrick Petterson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Innehållsgranskare

Andrea Boglari-Radler, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Metodbok, urogastro, vuxna, antegrad, pyelografi

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare

Granskad av: Andrea Boglari-Radler, (andbo28), Överläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-589

Version: 4.0

Giltig från: 2026-10-02

Giltig till: 2027-12-11